

СЕКЦІЯ 4. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ЩОДО СТВОРЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Гладун О.С., викладач,
Комунальний заклад вищої освіти «Криворізький
медичний коледж» Дніпропетровської обласної
ради

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ ЯК ДОМІНАНТНИЙ АСПЕКТ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Анотація. У статті розглянуто: процес здоров'язбереження у навчальному закладі, його актуальність та впровадження у закладах освіти. Основними джерелами забезпечення таких умов мають бути: просвітницька та практична робота педагогів, співпраця між об'єктами та суб'єктами навчального закладу.

Ключові слова: здоров'я, здоров'язбереження, заклади освіти, виховання.

Постановка проблеми. Відповідно до «Державних вимог до системи фізичного виховання дітей, учнівської і студентської молоді» одним із важливих завдань сучасної освіти є «виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян, як найвищої цінності, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я молоді» [3].

Сьогодні актуальність здорового способу життя зростає. Причин кілька, але найсуттєвіша з них – це погіршення здоров'я населення країни. Формування у молодого покоління розуміння цінності здоров'я, його збереження та зміцнення – пріоритетне завдання для вчителів, викладачів, батьків та влади. Важливим чинником у збереженні здоров'я дітей є організація в навчально-виховних закладах якісного харчування, створення рухливих зон, залучення дітей до занять фізкультурою і спортом. Враховуючи зниження рівня життя, погіршення екологічних умов, скорочення медичних і соціальних державних програм на перший план висувуються проблеми фізичного здоров'я сучасної молоді. У загальному комплексі умов, які визначають рівень здоров'я сучасного студентства, першочергового значення набуває їхній здоровий спосіб життя [4].

Аналіз останніх досліджень. Питання фізичного виховання студентської молоді та учнів шкіл знайшли найбільш повне відображення у працях відомих вітчизняних і зарубіжних фахівців С. Н. Бубки (2001), Е. С. Вільчковського (1996), М. Д. Зубалі (2000), В. І. Ільїнична (1999), С. М. Канішевського (1998), В. П. Краснова (2000), В. М. Кряжа (1998), О. С. Куці (1996), В. Г. Лапка (1998), В. Н. Литвинова (2000), Р.Н. Макарова (1998), А. В. Магльованого (1997), С. І. Операйла (1998), В. В. Приходька (2003), Р. Т. Раєвського (2000), В. О.

Романенка (2000), А. Г. Рибковського (2003), С. О. Сичова (2001), О. Г. Фурманова (2000), В. В. Шигалевського (2000), Б. М. Шияна (2002) та інших [2].

Разом з тим у проведених дослідженнях не отримали належного висвітлення значення, повне системне уявлення, реальні прогностичні моделі і технологія фізичного виховання, що здійснюється у вищих навчальних закладах на різних етапах розвитку суспільства. Недостатнє дослідження цих питань обмежує можливість та ефективність психофізичної підготовки випускників вищої школи, знижує їхній професійний потенціал, об'єктивно стримує у певних межах суспільний прогрес. Ситуація, що склалася, визначає подальшу необхідність вирішення суперечності між потребою фахівців, що володіють високим рівнем психофізичної готовності, виконувати свої суспільні, виробничі та особисті функції та можливістю їхньою фізичного вдосконалення у вищих навчальних закладах. Актуальність і недостатній ступінь вирішення цієї проблеми обумовили вибір теми нашого дослідження [1]. Аналіз психолого-педагогічних джерел свідчить про те, що під здоров'язбережувальними освітніми технологіями в науковій літературі розуміється сукупність засобів, методів, форм, прийомів організації та управління навчально-виховним процесом, спрямованих на забезпечення ефективності здоров'язбереження учнів чи студентів. Основними групами здоров'язбережувальних освітніх технологій є технології організації навчального процесу, технології організації пізнавальної діяльності студентів, технології виховної роботи, предметні технології та ін.

Мета статті. Розглянути способи впровадження здоров'язбереження як домінуючого та важливого аспекту освітньої діяльності навчального закладу.

Виклад основного матеріалу. Слід зазначити, що здоров'язбережувальна педагогіка не може бути представлена як конкретна освітня технологія. Разом з тим, поняття «здоров'язбережувальні технології» об'єднує в собі всі напрями діяльності загальноосвітнього закладу щодо формування, збереження та зміцнення здоров'я студентів. Викладачами фізичного виховання завжди задається самостійна робота вдома, для досягнення фізичної вдосконалості. Самостійні заняття допомагають ліквідувати недоліки рухової активності, сприяють більш активному засвоєнню навчальної програми та здачі контрольних нормативів. Ці заняття надають можливість оволодіти цілим рядом нових рухових умінь та навичок, розширити діапазон рухових дій та підвищити спортивну майстерність [5].

Науковці під здоров'язбережувальними технологіями пропонують розуміти:

- сприятливі умови навчання студентів (відсутність стресових ситуацій, адекватність вимог, методик навчання та виховання);
- оптимальну організацію навчального процесу (відповідно до вікових, статевих, індивідуальних особливостей та гігієнічних вимог);
- необхідний достатній та раціонально організований руховий режим.

Науковці-практики України, які працюють над цією проблемою доповнюють зміст здоров'язбережувальних технологій поняттям, «здоров'язбережувальні заходи» і реалізують їх через:

- диспансеризацію студентів;
 - організацію «Днів здоров'я» та туристичних походів;
 - спортивних свят; проведення бесід про здоров'я зі студентами, бесід про здоров'я з батьками;
 - забезпечення вітамінізації;
 - організацію факультативів з проблем здоров'я та здорового способу життя;
 - ведення листків здоров'я та стіннівок на оздоровчу тематику тощо.
- Таким чином, аналіз усіх існуючих здоров'язбережувальних технологій дає можливість виокремити типи технологій у сфері збереження та зміцнення здоров'я студентів [2].

Стандарти вищої освіти формулюють для нас та наших студентів такі напрямки та форми компетентності, як знання закономірностей та особливостей використання рухової активності для формування здоров'я; вміння виконувати визначені види рухових дій для занять масовим спортом, оздоровчим фітнесом та фізичною рекреацією; здатність до дотримання рекомендацій щодо тривалості та інтенсивності рухової активності протягом тижня, а також виконання встановлених вимог до фізичного стану [2].

Адже заняття фізичною культурою – це одна з складових здорового способу життя. Завдяки фізкультурно – спортивній діяльності, студент накопичує соціальний досвід, що призводить до підвищення його соціальної активності. Ми часто спостерігаємо, що у студентів, які систематично займаються фізичною культурою і спортом виробляється певний стереотип режиму дня, більш висока емоційна стійкість, витримка, оптимізм, енергія. Перебудова свідомості студентів, використання нових досягнень та методик, дозволяють докорінно змінити спосіб життя сучасної молоді [3]. Реформування вищої школи в контексті реалізації оздоровчої функції, що передбачає суттєві зміни організації навчально-виховного процесу, затвердження особистісно-орієнтованого розвитку особистості зумовлює широке гуманістичне розуміння якості освіти. У співвідношенні мети фізичного виховання і досягнутих результатів якість освіти виступає як інтегрований підсумок всієї організації навчально-виховного процесу фізичного виховання.

Висновки. Наша задача, як науковців та педагогів – сформувати в студентів необхідні знання, вміння та навички здорового способу життя, навчити їх використовувати отримані знання в повсякденному житті. Забезпечити можливість застосування здоров'язбережувальних технологій в освітніх закладах. Подальшого науково-педагогічного пошуку потребує питання розробки ефективних та перевірених досвідом та практикою здоров'язбережувальних технологій в освітніх закладах. Основою формування здорового способу життя та культури дозвілля є формування ціннісних

орієнтирів студентів на збереження здоров'я і культуру дозвілля. Здоров'я – це прекрасний дарунок, першооснова щастя людини, тому треба його берегти та зміцнювати.

Список використаних джерел

1. Домашенко А.В. Організаційно-педагогічні засади системи фізичного виховання студентської молоді України: Автореф. дис... на здобуття наук. ступеня канд. наук з фізичного виховання і спорту: Спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / А.В. Домашенко. – К., 2003. – 1 с.
2. Здоровьесберегающие технологии: методология анализа, формы, методы, опыт применения: метод. рекомендации / под ред. М.М. Безруких, В.Д. Сонькина. – М., 2002. – 142 с.
3. Коцур Н.І. Здоров'язберігальні технології у процесі підготовки майбутніх фахівців / Н.І. Коцур // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». – 2011. – №21. – С. 124–128.
4. Лук'янова О.М. Медико-соціальні аспекти збереження здоров'я студентів, забезпечення їхнього гармонійного фізичного та інтелектуального розвитку / О.М. Лук'янова // Журнал АМН України. – 2001. – Т.7. – №3. – С. 408–417.
5. Палійчук Ю.І. Педагогічні здоров'язбережувальні технології в системі підготовки фахівців економічного профілю: дис.. кандидата пед. наук: 13.00.04 / Палійчук Юрій Іванович. – Тернопіль, 2011. – 210 с.

Коненко Л.Б., методист, завідувач відділу дошкільної, початкової, спеціальної та інклюзивної освіти,

Іваночко О.В., методист відділу дошкільної, початкової, спеціальної та інклюзивної освіти, Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ДО ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ

Анотація. У статті розглянуто напрямки підготовки вчителя початкових класів у системі післядипломної освіти до формування здоров'язбережувальної компетентності учнів. Проаналізовано теоретичні, психологічні, методичні та навчально-практичні аспекти впровадження інноваційних освітніх технологій стосовно формування здоров'язбережувальної компетентності.

Ключові слова: компетентність, здоров'язберігаючі технології, освітнє середовище.

Здоров'я дітей — соціальна цінність, невід'ємна частина суспільного багатства, а тому формування здорового способу життя розглядається як справа державної ваги, як глобальне завдання суспільства, закладів системи освіти, сім'ї, самої дитини.

Закон України «Про освіту», «Концепція Нової української школи» одним з головних визначає завдання виховання свідомого ставлення учнів до свого здоров'я та здоров'я інших, формування засад і гігієнічних навичок здорового